

РЕШЕНИЕ

№ 2219

гр. София, 01.04.2015 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, IV КАСАЦИОНЕН СЪСТАВ,
в публично заседание на 16.05.2014 г. в следния състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Наталия Ангелова

ЧЛЕНОВЕ: Боряна Бороджиева

Калин Куманов

при участието на секретаря Цветанка Митакева и при участието на прокурора Ст. Димитров, като разгледа дело номер **408** по описа за **2014** година докладвано от съдия Боряна Бороджиева, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.208-чл.228 от АПК във вр.чл.14 ал.3 пр. последно от ЗСПЗЗ.

Образувано е по касационна жалба на Й. К. С. срещу решение № I-45-110 от 05.09.2013г. на Софийски районен съд, първо гражданско отделение, 45-ти състав, постановено по гр.дело № 40281/2009г.

В жалбата са въведени основания за неправилност на съдебното решение, постановяването му в нарушение на материалния закон и съществени процесуални нарушения. Касаторът счита, че съдът неправилно е тълкувал разпоредбата на чл. 24, ал.2 от Закона за собствеността и ползването на земеделските земи (ЗСПЗЗ). Излага, че към 01.03.1991г., когато влиза в сила ЗСПЗЗ, земеделските земи, ползвани от Научноизследователски институт по механизация и електрификация (Н.) са били държавна собственост, а със заповед на министъра на земеделието и храните само е установен техният размер. За да стане трансформация в собствеността от частна на гражданин или от кооперативна в държавна е следвало да бъде осъществено отчуждително производство по силата на закон. От представените пред първоинстанционния съд доказателства и от извършените от вещото лице проверки не е установено такова отчуждително производство, което изключва възможността към 01.03.1991 г., предоставеният за ползване имот на Н. под пл. № 245 по Картата на възстановената собственост (КВС) в землището на кв.Ф., да е бил държавна

собственост. Счита, че съдебният контрол следва да се разпростре и върху законосъобразността на административни актове, послужили като основание за отказ от реалното възстановяване на собствеността, както в случая се явява заповед № УЗ-00-161/10.12.1992 г. на МСРЗВПС. Моли съда да постанови съдебно решение, с което да отмени решението на СРС и реши спора по същество, като възстанови правото на собственост върху процесните недвижими имоти в землището на Ф., местността „Друмо“.

Ответникът-Общинска служба по “Земеделие”- О. купел изразява становище за неоснователност на жалбата.

Представителят на Софийска градска прокуратура изразява становище за основателност и доказаност на жалбата. Счита, че решението на СРС е постановено при неправилно тълкуване на фактите и обстоятелствата от значение за казуса.

Административен съд София-град, като прецени събраните по делото доказателства и наведените касационни основания, прилагайки нормата на чл.218 АПК, намери следното:

Със съдебно решение № I-45-110 от 05.09.2013г. Софийски районен съд, първо гражданско отделение, 45-ти състав, постановено по гр.дело № 40281/2009г. е отхвърлил жалбата на касатора срещу решение № 00172 от 16.06.2009 г. на Общинска служба по “Земеделие”- О. купел , с което е отказано възстановяване на правото на собственост в съществуващи (възстановими) стари реални граници на наследниците на З. Д. В. по преписка, образувана по заявление вх. № 172/21.01.1992г., за следните имоти: нива от 1.600 дка, четвърта категория, находящ се в землището на Ф. в местността „Друмо“ и нива от 2.600 дка, четвърта категория, находящ се в землището на Ф. в местността „Друмо“, [населено място].

В мотивите на съдебното решение е прието, че обжалваното решение на ОСЗГ - О. купел е законосъобразно като издадено от компетентен орган, в установената форма, при спазване на административнопроизводствените правила, в съответствие с материалноправните разпоредби и в съответствие с целта на закона. Първоинстанционният съд е приел, че е налице пречка по смисъла на чл. 10б, ал. 1 от ЗСПЗЗ във връзка с чл. 24, ал. 2 от ЗСПЗЗ, за възстановяване на правото на собственост на наследниците на З. Д. В. в стари (възстановими) реални граници на процесните имоти. Анализирайки събраните доказателства СРС прави извод, че процесните земи попадат в имот № 245 по КВС, предоставен за ползване на Научно-изследователския институт по механизация и електрификация за селското стопанство (Н.), чийто правоприменник е И. по почвознание, агротехнологии и защита на растенията „Н.П.“- С., поради което и по отношение на тях е проведено мероприятие, което не позволява възстановяване на собствеността.

Пред настоящата инстанция са ангажирани писмени доказателства по смисъла на чл.219 ал.1 АПК, а именно: Удостоверение за актуално състояние на Селскостопанска академия, в чийто състав е включен Институт по почвознание, агротехнологии и защита на растенията „Н. П.“. В ДВ бр.14 от 17.02.2012г. (приложена разпечатка към удостоверението) е публикувано ПМС № 29 от 14.02.2012г. за изменение на У. правилник на Селскостопанската академия, като съгласно § 10, ал.1 се преобразуват И. по мелиорации и механизации – С., И. по почвознание „Н. П.“- С., И. за защита на растенията – К. в Институт по почвознание, агротехнологии и защита на растенията „Н. П.“ – С.. Съгласно §10, ал.2 активите, пасивите, архивът, както и другите права и задължения на институтите по ал.1 се поемат от Институт по почвознание,

агротехнологии и защита на растенията „Н. П.“ – С.. Касационната жалба е допустима като подадена в срок, от надлежна страна, срещу подлежащ на касационно обжалване съдебен акт.

Разгледана по същество касационната жалба е неоснователна.

При касационната проверка по чл.218 касационната инстанция намери обжалваното решение за валидно и допустимо. Същото е и съответно на материалния закон.

Касационната инстанция приема за доказани фактите, изложени от Софийски районен съд в решението му и на основание чл.220 АПК въз основа на така установените факти, преценява прилагането на материалния закон.

Контролът, който СРС упражнява при проверката на законосъобразността на решение № 00172 от 16.06.2009г. на ОС ”Земеделие и гори”- О. купел е по основанията за оспорване по чл.146 АПК. Настоящата инстанция споделя изводите на СРС, че обжалваният индивидуален административен акт е законосъобразен, при компетентност на издателя, в съответната форма, при спазване на процедурата и материалния закон, в съответствие с целта му. По приложението на материалния закон правилно първоинстанционният съд е приел, че процесните имоти попадат в изключенията от реална реституция по чл. 10б, ал. 1 от ЗСПЗЗ във връзка с наличие на хипотеза на чл.24, ал.2 от ЗСПЗЗ. Съгласно първата разпоредба собствениците или техните наследници, притежавали земеделски земи преди образуването на трудовокооперативни земеделски стопанства или държавни земеделски стопанства, независимо от това, дали са били включени в тях или в други, образувани въз основа на тях, селскостопански организации, намиращи се в границите на урбанизираните територии (населени места) или извън тях и са застроени или върху тях са проведени мероприятия, които не позволяват възстановяване на собствеността, имат право на обезщетение по тяхно искане с равностойни земи от общинския поземлен фонд и/или с поименни компенсационни бонове. От представените по делото пред СРС доказателства е видно, че процесните имоти попадат изцяло в имот № 000245 по КВС на землището на [населено място], СО, който съставлява част от заградена територия на Н., предоставен на Институт по мелиорации и механизация – С., правоприемник на Н. и е актуван като държавен с А. - публична № 03605/08.06.2004 г. Съгласно приета по делото като доказателство заповед № УЗ-00-161/1992г. на министъра на селскостопанското развитие, земеползването и възстановяването на поземлената собственост, издадена на основание чл. 24, ал. 2 от ЗСПЗЗ, на Н. е запазено правото на ползване върху 154 дка и 656 кв. м. земеделска земя – стопански двор в землището на[жк], като с последваща заповед № РД 46-703/19.06.2006 г. на министъра на земеделието и горите тази заповед е изменена и на Институт по мелиорации и механизация – С. се отнема правото на ползване върху 30.900 дка, между които и 8.000 дка, от землището на[жк]. Безспорно се установява по делото, че процесните имоти не попадат в тези 8.000 дка, землището на[жк], по отношение на които се отнема правото на ползване на Институт по мелиорации и механизация – С.. В тази връзка следва да се има предвид, както и правилно е приел първоинстанционният съд, че разпоредбата на чл. 24, ал. 2 от ЗСПЗЗ не позволява възстановяването на собствеността върху изброените земи, запазени като държавна собственост. Според тази разпоредба, държавата запазва правото си на собственост върху земеделските земи, предоставени на научни, научно-производствени и учебни заведения, както и на други изчерпателно изброени министерства и ведомства, доколкото са необходими за

тяхната дейност и в размер, съответстващ на основната им дейност. Тези земеделски земи служат за задоволяване на специфични нужди на държавата, което е основанието за изключването им от обхвата на земеделската реституция и въвеждането на специален режим, регламентиращ реда за стопанисване, ползване и разпореждане с тях.

Действително по делото се установява, че процесният имот не е застроен със сгради и други мероприятия по смисъла на §1в, ал.1 и 2 от ДР на ППЗСПЗЗ. Но в конкретния случай е налице другото ограничение, което не позволява възстановяване на собствеността. Собствениците, притежавали земеделски земи, не могат да възстановят чрез реална реституция собствеността си върху тях в две хипотези – или когато земята е застроена или ако върху нея са проведени мероприятия, непозволяващи възстановяване на собствеността (чл. 10б, ал. 1 ЗСПЗЗ). В случая е налице втората хипотеза. Тъй като понятието "проведени мероприятия, които не позволяват възстановяване на собствеността" няма легална дефиниция в ЗСПЗЗ и ППЗСПЗЗ, се въприема в съдебната практика, че смисълът му следва да се извлече от разпоредбите на закона и правилника, съдържащи пречки за възстановяване на собствеността. Такива пречки предвижда чл. 24, ал. 2, 3 и 4 ЗСПЗЗ като мероприятията, с осъществяване на които се задоволяват специфичните държавни нужди, следва да се разглеждат като непозволяващи възстановяване на собствеността. Няма легално определение на понятието "проведени мероприятия, които не позволяват възстановяване на собствеността", но съдебната практика, по пътя на аналогията с други разпоредби на ЗСПЗЗ и ППЗСПЗЗ, които ограничават възможността за реална реституция на земеделски земи - арг. чл. 24, ал. 2, 3 и 4 от ЗСПЗЗ, възприемат един гъвкав и съобразен с всяка една от хипотезите критерий, подчинен на нуждата, която задоволява мероприятието. Така решение № 1992 От 21.01.2002г. по гр.д. № 317/2001 г., IVг. на ВКС, № 375 от 19.01.2012г. по гр.д. № 1469/2010 г.,г.к., Iг. о. на ВКС.

Що се отнася до възражението, че имотът не е необходим за дейността на посочения институт и че същият не ги използва съобразно дейността си, следва да се има предвид, че от значение за хипотезата на чл.24, ал.2 от ЗСПЗЗ е дали земеделската земя е предоставена на научното заведение, в който случай собствеността на държавата е запазена и е налице ограничение за реална реституция. В разглеждания случай по делото се установява такова предоставяне съгласно представените заповеди и въз основа на тях актуването на имота с описания от вещото лице А..

Неоснователно е твърдението на касатора за незаконосъобразност на решението, с аргумента, че за да станат държавна собственост за процесните земи е било необходимо да се проведе отчуждително производство за нуждите на Н.. В случая правото на държавна собственост върху земеделската земя се установява от представените заповеди с правно основание чл.24, ал.2 от ЗСПЗЗ и описания А.. Оспорването на собствеността на държавата е предмет на производството по спор за материално право, което е пред общия съд, по реда на ГПК.

Неоснователно е твърдението на касатора, че Института по мелиорации и механизация – С. е закрит. От представените пред настоящата инстанция доказателства е видно, че съгласно ПЗР на ПМС № 29/14.02.1912 г. - § 10. (1) „И. по мелиорации и механизация – С. се преобразува заедно с Института за защита на растенията – К. и Института по почвознание „Н.П.“ в Институт по почвознание, агротехнологии и защита на растенията „Н. П.“ – С., който поема активите на трите института.

Районният съд при разглеждане на делото не е допуснал нарушения на съдопроизводствените правила и в частност на чл.235 ал.2 ГПК във вр.чл.144 АПК, като е постановил решението си при анализ на писмените доказателства, събрани и приети в процеса и е обсъдил доводите на жалбоподателя по делото. Крайните правни изводи са формирани при правилно приложение на материалния закон. След като се установява, че процесните имоти са от категорията земеделски земи по чл. 24, ал. 2 ЗСПЗЗ, върху които се запазва правото на собственост на държавата - чл. 24, ал. 5 ЗСПЗЗ за наследниците на бившия собственик З. Д. В. по отношение на имотите в местността „Друмо”, [населено място] с обща площ от 4.052 дка съществува гарантираното им от закона право на обезщетяване съгласно чл.24 ал.6 ЗСПЗЗ, но не и на реституция на собствеността в стари, съществуващи на терена реални граници.

По така изложените съображения и при преценка на въведените в касационната жалба основания за отмяна на обжалваното съдебно решение, решаващият съд в настоящия състав, приема, че съдебното решение от 05.09.2013г. на СРС, I ГО, 45-ти състав, постановено по гр.дело № 40281/2009г., с което е отхвърлена жалбата срещу решение № 00172 от 16.06.2009 г. на Общинска служба по ”Земеделие и гори”- О. купел е правилно и на основание чл.221 ал.2 АПК следва да бъде оставено в сила. Не са налице и основанията за касиране на съдебния акт по смисъла на чл.218 ал.2 АПК във вр.чл.209 т.1 и т.2 АПК.

Воден от горното АССГ, IV-ти касационен състав на основание чл.221 ал.2 АПК във вр.чл.14 ал.3 пр.последно от ЗСПЗЗ

Р Е Ш И:

ОСТАВЯ В СИЛА съдебно решение № I-45-110 от 05.09.2013г., постановено по гр.дело № 40281/2009г. на Софийски районен съд, I ГО, 45 състав.

РЕШЕНИЕТО е окончателно на основание чл.223 АПК и не подлежи на обжалване и протест.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ:1.

2.